

ประเภทของภูมิปัญญาด้าน ช่าง สล่า

ชื่อภูมิปัญญา การทำบอกไฟขึ้น

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การทำบอกไฟขึ้น มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลแล้ว แต่ก่อนจะนิยมบอกไฟขึ้นแล้ว แต่ละแห่งจะมีสล่าที่มีฝีมือในการทำที่เก่งมาก แล้วจะนำมาชนกันก่อนนำไปจุด

วิธีขั้นตอนในการทำบอกไฟ

1. เตรียมท่อแป็บเหล็กขนาดนิ้ว ยาว 50 เซนติเมตร
2. เตรียมถ่านไม้เนื้ออ่อน เช่น มะลิดไม้ (ไม้เพกา)
3. ดินไฟ ดินประสิว
4. ฆาด
5. นำถ่านดินประสิว ฆาด มาทั้งหมดนำมาคั่วผสมกันโดยใช้อัตราส่วน ดินไฟ เช่น ถ่าน 5 ชั้น ฆาด ½ ชีด

วิธีเอาธู

1. ให้วัดปากธูตรงกลางแล้วนำไม้ที่วัดมาหักเป็น 4 ส่วน เอาส่วนที่ 1 มาเป็นเหล็กไนจี้ถึงหัวเลย
2. เอาไม้วัดปากกระบอกแล้วนำมาหักสามส่วน แล้ว เอาส่วนที่ 1 ของ 3 ส่วนนั้นมาเป็นเหล็กไน จี้เข้าไปตรงที่เดิม

การใส่ชนวนนำไปจุดให้ไหม้ลงไปถึงปลายกระบอก ส่วนการหาหางบอกไฟ

ให้เลือกเอาหางไม้เสีย เพราะจะมีความตรง และเบาทำให้บอกไฟขึ้นตรง แล้วส่วนประกอบส่วนอื่นก็จะมี ลิ่ม และ โ่ว แล้วนำทั้งหมดที่ประกอบผูกด้วยหวายอีกครั้งหนึ่งแล้วนำไปจุด

ประโยชน์ที่ได้รับ

- เป็นการสืบทอด วิธีการทำบ่อไฟจิ้น
- เป็นการส่งเสริมคนในท้องถิ่น ได้เล่นเป็นการแข่งขัน และได้รู้ถึงวิธีการเล่นให้เป็นประโยชน์

แหล่งข้อมูล

นายเปลี่ยน อนุมา

บ้านเลขที่ 100 หมู่ 7 ตำบลจอมจันทร์ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110